

Pietisten.

Utgifwen

af

P. Waldenström.

Trycktiondefemte årgången.

N:r 3

Maj

1886.

Bör en kristen begagna tobak?

III.

Vi hafwa i det föregående sökt beswara denna fråga från åtskilliga synpunkter. Men ännu återstår ett par ord att tillägga, och det angående tobaksbrukets ömtåligaste sidor.

Paulus säger: Allt är mig lofligt, men jag skall icke låta mig beherskas af något (1 Kor. 6: 12). De, som bruka tobak, stödjå sig gerna wid den första delen af detta språk. Att dock Paulus i dessa ord icke talar om tillfredsställandet af onaturliga njutningsbegär, wisar hela sammanhanget. Det bör och den enklaste estertanke lära oss. Försök tänka dig Paulus med en cigarr eller pipa i munnen eller med en näsa full af snus! Vi må komma ihåg, att tobaksbegäret icke ligger i den mensliga naturen utan måste implantas i den samma. Det är således onaturligt.

Men när det är implantadt engång, då tager det wälde öfwer meniskan. Det är sorgligt att höra, huru tobaksstrålar försöka inbilla sig och andra, att de icke äro några trålar. "Vi kunna wäl sluta, när wi wilja", säga de. Men swarar man dem: "Ja, sluten då, innan I blifwen trålar", så slå de döförat till. Och dock borde de ju weta, att det är lättare att sluta, innan man blir träl, än sedan. På den tiden då jag brukade tobak, kunde jag icke läsa de ofwan anförda orden af Paulus, utan att de förde min tanke ned i snusdosan. Jag tyckte icke om Pauli ord. Jag tyckte mycket mer om snus. Och hwar gång Pauli ord kommo för mig, så jag beswår med att öfwerthyga mig, att jag alls icke war någon träl under tobak. Tobaksstrålen känner sig olustig, när han är utan tobak; och han blir icke wäl till mods, förrän han får sig snus igen eller en cigarr eller en pipa eller en bus. Det der allt kände äfwen jag, men ändå skulle jag försöka öfwerthyga mig sjelf, att jag icke war någon träl. Under tiden grep jag begärligt efter allt, som kunde tjena till ett lämpligt förswar för tobaksbruket. Så hörde jag t. ex. en gång, huru gamle presten Selligren, hwilken på sin tid war en sådan andens man, hade warit en stor

rökare. När en enjaldig fristen engång förebrädde honom, att han tillät sig en sådan njutning, svarade han: "Ja, det är en njutning, men jag tror, att Gud unnar mig den njutningen." Detta var för mig ett förträffligt evangelium. "Gud unnar mig den njutningen", tänkte jag, och så tog jag mig en pris snus och glömde för tillfället Pauli ord: jag skall icke låta mig beherrjas af något. Emellertid räckte den der hugswalelsen icke så länge. En annan gång sade en gammal, bepröfwad kolportör till mig: "Gud har wäl skapat tobaken, för att man skall bruka den." Då uppgick ett nytt ljus för mig, och i det stunden snusade och rökte jag ännu en tid. Men så fick jag hos en bekant se ett nummer af en tyfistidsskrift, som jag aldrig förr sett. Detta nummer innehöll just en artikel om tobak. Och der läste jag ungefär följande ord: "Du säger: Gud har wäl skapat tobaken, för att man skall bruka den. Vi fråga då: Är det verkligen för Herrens skull, för att genom bruket af hans gåfwor förherrliga honom, som du röker?" Och den frågan blåste med ens ut det der nya ljuset. Ty icke rökte jag och icke snusade jag för Herrens skull, det var wißt.

Detta är nu icke blott min egen historia, utan det är i hufwudsat de troende tobaksträlarnes allmänna historia, om wi så må säga. De oroa sig i sitt inre icke sällan, och de mottaga med glädje hwarje om än så swagt stöd. Det går så alltid, när det är något, som man icke vill släppa. Många gånger, när Pauli ord och sundt förnuft anfäktade mig, och jag höll på att förswara mig mot sådana anfäktelser, kom följande tanke öfwer mig: "Men hör, om du alldeles lade bort tobaken, så sluppe du ju med ens alla dessa anfäktelser och allt detta besvär, som du nu har för att förswara dig. Hvarför gör du det då icke?" Ja hvarför? Icke wille jag lemna min snusdosa eller cigarren, och icke wille jag tillstå, att jag war träl. Men nog kände jag det, att om jag ofta war owis, huruvida det war rätt att snusa och röka, så war det då bestämdt icke orätt att lägga bort allt sammans. Och då kom ofta den frågan öfwer mig: "När du är owis på det ena men wis på det andra, hvarför väljer du då icke det wissa?" Men på den frågan fann jag aldrig något tillfredsställande svar.

Jag har ofta funnit, att när jag talat med tobaksträlar, så hafwa de i början wisat sig mycket säkra på sin sak. Men så småningom hafwa de dock måst tillstå, att de nog litet emellanåt känna sig oroliga. De kunna ju icke neka, att tobaken kostar penningar, som kunde bättre användas, att tobaken innehåller gift, att tobaksbegäret är ett onaturligt begär o. s. w. Men de flesta ursäktar sig ändå. Och den ene tröstar ofta på den andres exempel.

En wanlig ursäkt, som snusare hafwa, är, att det är nödwändigt för deras ögon. Nu vill jag ju icke inlåta mig på den frågan, om det ibland ur medicinsk synpunkt kan för någon wara nödwändigt att bruka snus. I sådant fall må han bruka det såsom medicin efter läkares föreskrift. Men dels är det wißt, att de aldra fleste, ja nästan alla, hafwa tobaken ej såsom medicin utan såsom njutningsmedel, dels är det wißt, att de fleste, som säga, att snus är nödwändigt för deras ögon, bara inbilla sig det, emedan de äro trälar under snuset och wilja hafwa denna ursäkt. Pröfwe hwar och en ärligt sig sjelf inför Gud.

Träldomen under tobaken är en ganska hård trälldom. Många troende kämpa i det tyfsta en ganska bitter kamp med sin cigarr eller snusdosa eller bus och blifwa gång på gång öfwerwunna. Jag har sett sådana, som

lagt bort allt tobaksbruk och hållit ut flere månader, ja ett helt år och deröfwer, men åter blifwit öfwerwunna af begärelsen. Jag har sett dessa personer under fritiden glada och lyckliga och tacksamma mot Gud; och jag har hört dem tala om sin kamp, samt derwid yppa safer, som de icke wille tala om eller låtsa om, medan de lågo bundna. Men sedan de gått tillbaka i trälldomen, har jag af deras mun hört samma ursäkter som förr och defutom denna: "Att jag icke är träl, må wäl wara flart deras, att jag under så lång tid funnat undwara tobak". Om utrymmet tillåte det, skulle jag kunna omtala många rätt lärrika exempel.

All trälldom under onaturliga begär är owärdig en menniska och isynnerhet en troende. Trälldomen under tobaken har mycken likhet med trälldomen under bränwinet. Swarten tobaks- eller bränwinsbegäret ligger i den menskliga naturen utan måste dit inplantas. Men sedan det wäl är inplantadt, tager det mer eller mindre wälde öfwer menniskan. Enda egentliga skilnaden är, att bränwinet utöfwar ett mer förstörande inflytande på kroppen. Men ser man på trälldomen i och för sig från rent andlig synpunkt, så kommer den ena med den andra ungesär på ett ut, och tobaks-trälen kan lika litet som bränwinsträlen tycka om Pauli ord: jag skall icke låta mig beherskas af något. Detta är utan twiswel tobaksträlldomens allwarligaste fida. Och det wore godt, att alla troende Guds barn wakenade upp rätteligen i detta stycke. Trälldom i något stör ofta friheten och förswagar derigenom den troendes hela andliga ställning.

Härtill kan nu ytterligare läggas, att man genom tobaksbruket gifwer ett dåligt exempel. Det är genom de äldres exempel som den uppväxande ungdomen förledes till att börja bruka tobak. Och hwad kan man wänta, att det skall uträtta, att t. ex. en far eller lärare med cigarr i munnen förmanar en gosse att icke röka? Hwad läraren eller fadern gör öppet, det gör gossen i smyg, och det skadar hans karaktär. På vissa orter tager ock bruket af tobak så öfwerhand bland både män, qwinnor och barn, att det är riktigt bedröfligt att ståda. Äfwen i detta stycke tillhör det de troende att wara verdens salt. En gammal kyrkoherde, som war stor snusare, förebrädde engång en bonde på ett bröllop, att han söp. "När skall du engång lägga bort bränwinet?" sade han. "Jo, swarade bonden, när kyrkoherden lägger bort snuset". Dessa ord slog kyrkoherden, och han lände, att så länge han sjelf satt fången i ett, så kunde hans förmaningar icke hafwa tillbörlig kraft på dem, som sutto fångna i något annat. Fångenskap är fångenskap, ehwad man sitter i en snyggare eller snuffigare cell. Kyrkoherden, som sjelf berättat mig denna sak, lät ock från den stunden snusdosan fara.

Jag har stundom hört den och den berömma sig, att han lagt bort att snusa eller röka eller tugga. Men medan han lagt bort ett tobaksbruk, har han börjat eller fortsatt med ett annat. Men att lägga bort att snusa, när man röker, eller twertom, det är ej mer berömmelse, än när man t. ex. slutar dricka bränwin men fortsätter att dricka konjak. Det går mycket lätt att lemna ett, när man bara behåller ett annat.

Men det går ock att lemna allt. I Herrens kraft går det. Och han vill hjälpa de sina ur alla bojor. Wist ser man, att den naturliga kraften hos somliga kan wara så stark, att de äfwen utan tron på Jesus öfwerwinna både tobaken och bränwinet. Men för många lyckas det icke utan genom Guds kraft i Kristus Jesus. Och i hans kraft går det. Ingen

må tänka, att det är omöjligt. Sådana tankar göra det verkligt omöjligt. Men genom tron går det. Många exempel af lärarik art kunde jag anföra derpå, om utrymmet tillåte det. Den, som öfvertygade mig och blef ett medel i Guds hand till min frigörelse från tobakssträldomen, war en några och sextio år gammal kristen, som hade snusat i 30 år, men i Guds kraft brutit bojan. Och jag beder att här allvarligt få lägga denna fråga på allas deras hjertan, under hwilkas ögon mina ord komma.

P. W.

Nya Testamentet

med förklarande anmärkningar af P. Waldenström.

Då många frågat, när detta werk kan blifwa färdigt, så vill jag härmed swara, att jag icke kan bestämma det. Jag arbetar derpå, så mycket mina krafter tillåta — kanske äfwen mer. Men då jag anser det för min pligt att göra werket så grundligt, som jag förmår, så kan jag icke rasta på. Många hafwa sagt, att de icke wilja köpa det, förrän det blir färdigt, men wid närmare efterfinnande skola de lätt finna, att penningutgiften för det erhållande blir mindre änbar, när den fördelas på några häften om året, än när den skall betalas för hela werket på en gång. Dessutom går det alltid lättare att läsa ett större werk, då det kommer i mindre häften, än när man får det såsom en stor bok på en gång. Emellertid kan jag ju alltid meddela, att detta werk kommer att afdelas. Första delen afslutas med Apostlagerningarna, och denna del hoppas jag få färdig under loppet af innevarande år, om Gud låter allt gå, som jag beräknat.

* * *

Af Guds ewiga frälsningsråd äro två delar färdiga. Detta werk offer att meddela en i korta uppbyggliga betraktelser affattad framställning af evangelli huswudstuden. Dem som wilja hafwa ett begrepp om dess anordning, hänwisa wi till registren öfwer de två utkomna delarna.

* * *

De predikanter och andra, som wilja verka för spridningen af dessa werk äfwensom af Pietisten och andra våra skrifter, äro wi mycket tack-samma. Prenumeranter på Pietisten erhålla två friexemplar på tio, som de requirera, och wid requisition af alla öfriga skrifter lemnas af Expeditionen 25 % rabatt. Förteckning på alla från Pietistens Expedition ut-gifna skrifter tillsändes hwar och en, som begär dem.

P. W.